Jaarverslag 2025

Mr. G. Groen van Prinstererstichting
Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie

Wetenschappelijk
Instituut
ChristenUnie

In 2025 bestond de ChristenUnie 25 jaar. Een bijzonder jaar dus om terug te blikken op wat die 25 jaar ons heeft gebracht én om vooruit te kijken naar wat de ChristenUnie in de komende 25 jaar te bieden heeft. In een jubileumeditie van ons tijdschrift Groen reflecteerden we op de ontwikkeling van de ChristenUnie. En in een speciale jubileumpublicatie, Aanstekelijk, brachten we in beeld wat de ChristenUnie bezielt. Hiermee wakkeren we het vuurtje voor christelijk-sociale politiek aan en geven we het door. Bijzonder is dat Kars Veling, die in augustus overleed, nog een bijdrage heeft kunnen leveren aan deze publicatie. Met vereende krachten hebben we zijn filosofische memoires kunnen toesturen aan de leden van onze Bestuurdersvereniging. Ook hiermee geven we de gewortelde bezieling van de ChristenUnie door.

Mei 2026

Trineke Palm, directeur
Wouter de Jong, voorzitter

Inhoud.

Organisatie	**4**
Financiën	**6**
Bezinning	**7**
Groen	**9**
Opinie & media	**11**
Bijeenkomsten	**12**
Toerusting	**13**
Communicatie & fondsenwerving	**15**
Samenwerking	**16**

Organisatie

Het werk van het WI is mensenwerk. Naast een bescheiden team van vaste medewerkers wordt het WI versterkt door een onmisbare flexibele schil aan denkers die hun tijd, energie en denktalent willen verbinden aan ons werk.

Bestuur

Het bestuur van het WI wordt gevormd door het Curatorium. Het Curatorschap is een onbezoldigde functie. Het Curatorium vergaderde in 2025 vijfmaal. Daarnaast werd één informele vergadering belegd waarbij het WI-team ook aanwezig was.

De samenstelling van het Curatorium was in 2025 als volgt:

- Wouter de Jong (voorzitter), *geassocieerd partner Necker van Naem*
- Mark Treurniet (penningmeester), *universitair docent RUG*
- Leon van den Broeke, *hoogleraar Rechtstheologie en Kerkrecht TU Kampen*
- Wim Dekker, *lector Informele Netwerken & Laatmoderniteit CHE* (tot en met mei)
- Michiel Grauss, *burgemeester Bodegraven-Reeuwijk* (vanaf mei)
- Helga Hart, *Intensivist IC bij OLVG*
- Mathilde Oosterhuis-Blok, *projectmanager InnoviQ* (vanaf mei)
- Suzan Sierksma (vice-voorzitter), *universitair docent Nieuwe Testament PThU*
- Annebeth Roor-Wubs, *manager EY* (tot en met januari)
- Tjeerd Visser, *geestelijk verzorger UMC Utrecht*

Adviseurs

Wim Dekker nam in 2025, na 7 jaar, afscheid van het WI als curator. Ook Annebeth Roor nam, door vertrek naar het buitenland, na twee jaar afscheid. Wij danken hen voor hun inzet.

Adviseurs Curatorium:

- Namens Tweede Kamerfractie: Pieter Grinwis
- Namens de Eerste Kamerfractie: Eric Holterhues
- Namens de Bestuurdersvereniging: Michel Klein
- Namens PerspectieF: Sanne Hoepel/Riekert te Velde

Team

Het team kende in 2025 de volgende medewerkers::

- Trineke Palm, *directeur*
- Wouter Muskee, *communicatiemedewerker*
- Laurens Wijmenga, *wetenschappelijk medewerker* (tot december)
- Aart Deddens, *hoofdredacteur Groen*
- Hidde Slotboom, *projectmedewerker jubileumpublicatie*

Wesley Beukers en Hélene Koster deden een onderzoeksstage bij het WI. Folkert Rinkema verzorgt de vormgeving van Groen en andere publicaties.
We bedanken Laurens voor zijn bijdrage, in de afgelopen 9 jaar, aan de visievorming van de partij op verschillende gebieden, zoals gezin, migratie en zorg.

Vrijwilligers

Verschillende mensen maakten op vrijwillige basis mogelijk dat belangrijke WI-activiteiten voortgang vinden:

- Christian van der Krift – Fellowscoördinator
- Jasper Knecht – coördinator van de WI Summerschool
- Klaas-Jan Baas – podcasthost Groenvoer
- Justin den Harder – gastheer van de Leeskamer
- Tineke Nijland – administratieve ondersteuning
- Berjan de Graaf – notulist curatorium
- Matthijs Karels – onderzoeksassistent Een Thuis met Zorg
- Wieke Ligtenberg – deelnemer aan Stakeholder Commissie van het HipGametes consortium
- Pieter Dirk Dekker – samensteller van De moed van de hoop

Redactie Groen

In 2025 bestond de redactie van Groen uit de volgende leden:

- Aart Deddens, hoofdredacteur *Groen*
- Leon van den Broeke, voorzitter redactieraad
- Jurrian van der Bijl, vanuit de Tweede Kamerfractie
- Nienke Vernhout, vanuit de Bestuurdersvereniging
- Jan Werkman, vanuit denktank PerspectieF

Financiën

Toelichting financieel resultaat

In het financieel jaarrapport (zie bijlage) worden de inkomsten en uitgaven van het Wetenschappelijk Instituut verantwoord. Voor 2024 was een negatief resultaat van 38.000 euro begroot i.v.m. extra uitgaven in het jubileumjaar. Door deels incidenteel en deels structureel hogere personeelskosten kwam het negatieve resultaat uit op 54.605 euro. De algemene reserve komt hiermee uit op 181.621 euro.

Functie en omvang van het vrij besteedbare vermogen

Het eigen vermogen van het Wetenschappelijk Instituut is opgebouwd uit in het verleden gerealiseerde exploitatieresultaten. Het vermogen heeft als functie het waarborgen van de financiële continuïteit en het bieden van financiële ruimte om de doelstellingen van het WI te realiseren. Voor zover het vermogen niet is gebonden aan specifieke bestemmingen of verplichtingen, is dit vrij besteedbaar. Dit vrij besteedbare vermogen kan worden ingezet voor het financieren van onderzoeksactiviteiten, het opvangen van tijdelijke tekorten, het voorfinancieren van projecten en het doen van noodzakelijke investeringen. Het bestuur beoordeelt jaarlijks of de omvang van het vrij besteedbare vermogen in verhouding staat tot de risico's, de geplande projecten en de meerjarige verplichtingen. Op basis hiervan concludeert het bestuur dat de huidige omvang van het vrij besteedbare vermogen toereikend is.

Bezinning

Aanstekelijk

Ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de ChristenUnie maakte het WI *Aanstekelijk: Wat de ChristenUnie bezielt*. Dit boek is erop gericht om ChristenUnie-politici en -leden te inspireren en een uitnodiging aan andere christenen om zich bij de ChristenUnie aan te sluiten. In Aanstekelijk geven 25 vensters je een blik op de bezieling van de ChristenUnie: portretten van de partijleiders, gedichten van Rikkert Zuiderveld, lokale verhalen, overdenkingen en columns. De vensters zijn gegroepeerd rond vijf thema's: geloof, hoop, recht, macht en debat. Samenstelling en redactie door Hidde Slotboom.

Werkprogramma Zorgen in 2050

In 2025 werd de tweede publicatie in de serie *Zorgen in 2050* gepubliceerd. De eerste publicatie die in 2024 verscheen, *Vitale zorg*, was een christelijk-sociaal beleidsadvies over het zorgstelsel. *Een thuis met zorg* richt zich op de lokale politiek en het snijvlak van wonen en zorg.
De studie doet aanbevelingen om het tekort aan huisvesting voor mensen met een zorgbehoefte aan te pakken, ruimte te geven aan nieuwe woonzorgconcepten en te investeren in sociaal kapitaal door te bouwen aan zorgzame gemeenschappen.

De auteur van de studie is Laurens Wijmenga. Matthijs Karels analyseerde vijftien woonzorgvisies en bracht de doelstellingen en instrumenten van deze visies in kaart. Rebekka Zuijderduijn, Willeke de Jager en Alice van Geest leverden waardevolle feedback en suggesties – evenals de deelnemers van de expertmeeting die op 14 april 2025 werd georganiseerd onder leiding van Bert Boer: Marinus Kempe, Esmé Wiegman, Joëlle Gooijer-Medema, Henriëtte Rikkoert, Simone Kennedy-Doornbos, Eunice van Zomeren, Tjalling Vonk, Vincent Bos en Henk Wever. Vanuit het curatorium waren Mathilde Oosterhuis, Sanne Hoepel, Wim Dekker en Wouter de Jong betrokken.

Op 1 december bood Laurens Wijmenga de woonzorgvisie van het WI aan wethouder Gerard Mostert en kamerlid Pieter Grinwis aan. Rufus de Vries liet met een aansprekende fotoreportage zien hoe de inrichting van woongebied en publieke ruimte ontmoeting en zorg voor elkaar kan bevorderen of juist belemmeren. Alice de Geest ging in op hoe de

bestaande woonvoorraad beter benut kan worden.

Groenlezing

Op 5 september sprak Mirjam Bikker de jaarlijkse Groenlezing uit. In *Gerechtigheid draagt de vrede* put ze uit christelijke bronnen om het belang van de rechtsstaat te onderstrepen. Ze werkt dit uit in drie casussen: een betrouwbare overheid (rechtvaardige wetten), beschermen wat kwetsbaar is (moderne slavernij) en begrenzen wat machtig is (internationale rechtsorde).
Met deze lezing wordt bijgedragen aan een hernieuwde christelijk-sociale bezinning op democratie en rechtsstaat.
Een ingekorte versie verscheen van de lezing verscheen in het Reformatorisch Dagblad.

Met de moed van de hoop

10 overdenkingen over politiek leiderschap aan de hand van Mozes. Samengesteld door Pieter Dirk Dekker.

Essay Samen waardenvol ondernemen

Ondernemers spelen een belangrijke rol bij grote maatschappelijke uitdagingen waar Nederland voor staat. De Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid pleitte in 2023 voor een nieuwe visie op ondernemerschap die de maatschappelijke kracht van bedrijven aanmoedigt en benut.
In dit essay werkt Erik Stam, hoogleraar Strategie, Organisatie en Ondernemerschap (Universiteit Utrecht) en Economie (Universiteit van Stellenbosch), dit verder uit. Vanuit het perspectief van een relationele, dynamische bredewelvaartsbenadering ziet hij de kansen van arbeidsmigratie en pleit hij voor het rapporteren over brede welvaart en milieuregelgeving die innovatie stimuleert.

Podcast Groenvoer

Aan het einde van het jaar werd gestart met de opnamen van een nieuwe Groenvoer-serie. Deze worden in eerste kwartaal van 2026 uitgezonden.

Groen

Groen is het tijdschrift van het WI en de Bestuurdersvereniging van de ChristenUnie. Het verschijnt in een oplage van 4200 exemplaren en wordt toegestuurd aan de BV-leden en donateurs van het WI. In 2025 verschenen drie nummers.

25 jaar ChristenUnie

Nummer 2025-1 stond in het teken van het vijfentwintigjarig jubileum van de ChristenUnie, met o.a. bijdragen van Herman Tjeenk Willink Evelien Tonkens & Tsalling Swierstra en Maxim Februari. Simon Otjes evalueerde de bijdrage van de ChristenUnie aan de kabinetten waaraan ze heeft deelgenomen.

Thuis

Trots zijn op je land is hoe dan ook heel ingewikkeld, stellen Mirella Klomp en Arnold Huijgen in dit nummer. Nationalisme is geen optie voor christenen, vindt ook Steven Paas. Maar hoe kun je je dan überhaupt thuisvoelen in een onvolmaakte wereld? Daarvoor biedt Mariëtta van der Tol waardevolle inzichten. Aan dat thuisgevoel kan de politiek bijdragen. Jan Werkman laat zien met welke punten je rekening kunt houden bij het ontwerp van een stad en stadmakers Floor Ziegler en Teun Gautier ten slotte, laten zien hoe je politiek kunt werken aan een thuis in de buurt.

Creatief met armoede

Mede met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 had het decembernummer van Groen armoede als thema. Met een artikel van het Instituut voor Publieke Economie en een interview met ChristenUnie-wethouders Bouke Velzen (Zoetermeer) en Michiel van Willigen (Zwolle) wordt de rol van gemeenten belicht. Anna Custers en Pieter Grinwis gaan in op de systemische kant van armoede en een nieuw belastingstelsel. Ondernemer Melanie Rieback houdt een pleidooi voor plaatselijke rentmeesterbedrijven om lokale armoede te bestrijden. En straatarts Martin Beeres ziet een rol voor gemeente in de zorg aan bewoners met verslaving en of ggz-problematiek.

Vormgeving

Groen werd in een nieuw jasje gestoken: meer beeld en meer tekst binnen hetzelfde formaat met dezelfde omvang. Het armoedenummer was het eerste nummer met deze vormgeving. Er is meer ruimte voor artikelen in een aangepast ritme; meer afwisseling tussen kortere en langere bijdragen. Bovendien is een begin gemaakt met aanvullende content op de website van het WI, die via QR-codes in het blad toegankelijk is.

Opinie & media

Het WI publiceerde twee opiniestukken in het Nederlands Dagblad – over Europese veiligheid en Israël/Gaza. Daarnaast trad Trineke Palm op in verschillende media rondom het thema Europese veiligheid (o.a. Family7, EO Visie, Kijk Magazine). Samen met de WI-directeuren van CDA en SGP werkte Trineke mee aan een duidings-artikel na de Tweede Kamerverkiezingen. In december schreef Trineke een reflectie op de militaire macht van Europa in De Hofvijver.

Maandag-middagcolumns

Het WI wil het partijdebat faciliteren door een tweewekelijkse maandagmiddagcolumn die leden de mogelijkheid geeft op bondige wijze de sociale kwesties van deze tijd te adresseren.
Uit het ruime aanbod noemen we de column van Hilde van Leenen over de vrouwelijke overgang, van Henco Cecilia over gebrekkige gezondheidszorg op de Caraïbische eilanden van ons Koninkrijk, van Roel Jongeneel over doelsturing als oplossing voor het stikstofprobleem en van Marijn Hordijk die zich als gepensioneerde beschikbaar stelt om de wereldwijde crisis te bezweren: 'Ik wil iets doen'. In aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen kregen kandidaat 4, 5, 6, 7 en 8 op de lijst ook een podium in de maandagmiddagcolumn.

Bijeenkomsten

In 2025 organiseerde het WI verschillende bijeenkomsten:

- Bijeenkomst **In de vuurlinie: over veiligheid, verantwoordelijkheid en houvast in turbulente tijden**, bij de Zware Jongens in Rotterdam. Met Mirjam Kosten, Monika Sie Dhian Ho, Jori Kalkman en Tjalling Vonk verkenden we hoe de wereld de wijk raakt en hoe je op lokaal niveau je verantwoordelijkheid kunt nemen.
- Verdiepingsavond over **Geloven in de politiek**, In het Stadsklooster in Utrecht, met Robert van Putten, Rachel Streefland en Willem-Jan de Hek (in samenwerking met de ChristenUnie)
- Boekpresentatie ***Een thuis met Zorg*** bij Hart van Vathorst, in Amersfoort. Met Laurens Wijmenga, Gerard Mostert, Pieter Grinwis, Alice de Geest en Rufus de Vries.
- Boekpresentatie van de filosofische memoires van Kars Veling, ***Tot hier***, samen met de TUU en Stichting Christelijke Filosofie.
- Deelsessies op het ChristenUnie-congres: christelijke politiek in een notendop met Jasper Knecht, samenredzaam met Daan Verbaan en Willemijn Vlieg, en druk op de zorg en GR26.
- Bijeenkomsten met het ondernemersnetwerk
    - Bespreking van het essay ***Waardenvol ondernemen*** met Erik Stam, Bert van Dorp en Pieter Grinwis
    - Verkiezingsbijeenkomst **Ondernemerschap in turbulente tijden**, met Mirjam Bikker, Pieter Grinwis, Maarten van Ooijen, Jack Julicher en Ben Tax.

Vanuit het WI werd binnen de partij bijgedragen aan de toerusting van leden bij de startbijeenkomst van de partijnetwerken Internationaal, SZW en Economie & Financiën, een bijeenkomst van ChristenUnie Spakenburg met Beatrice de Graaf en Alma Broekmaat, een CU Saloon in Zwolle over de zorg, een bijeenkomst van ChristenUnie Zuid-Holland over ruimtelijke solidariteit.

Buiten de partij verzorgde Trineke gastcolleges/lezingen bij studentenverenigingen (CSFR Wageningen, SSRNU), de Banningvereniging, de Filosofische School, Socires en Europadag Utrecht over Europese veiligheid. Bij de RUG gaf ze een lezing aan studenten over de relatie tussen Wetenschap en Politiek. Trineke faciliteerde een panelgesprek op het filmfestival Reflect met Mark Brouwer, Don Ceder en Peter van Helden over oorlog en pacifisme en bij het Jacobidebat over migratie, met Hein de Haas en Beatrice de Graaf. Trineke trad op in een panel van het Dutch Security Network over polarisatie over/in het Midden-Oosten en de veiligheidsimplicaties ervan voor Nederlandse hulporganisaties. Ook nam Trineke deel aan een verkiezingsdebat over defensie bij de Koninklijke Militaire Academie in Breda.

Toerusting

Fellows

Samen met het Opleidingscentrum en PerspectieF, ChristenUnie-jongeren, organiseert het WI een fellows-talentenprogramma over de traditie en actualiteit van het christelijk-sociaal denken. Na een algemene introductie in de fundamenten van christelijk-sociale politiek (de verhouding tussen geloof en politiek, de visie op mens, samenleving en overheid) stonden in het tweede deel van het programma christelijke denkers in het buitenland centraal die de christelijk-sociale politiek van de ChristenUnie aanscherpen, bevragen en verdiepen.

Masterclass

Het Opleidingscentrum organiseert jaarlijks een Masterclass Christelijk-Sociaal Denken en Doen. Het WI dacht inhoudelijk mee bij de invulling, verzorgde verschillende avonden, adviseerde cursisten, en jureerde bij de afsluitende bijeenkomst.

Summerschool

Van 20-22 augustus organiseerde het WI haar jaarlijkse Summerschool: een tijd van verdieping en reflectie op de christelijk-sociale traditie in de prachtige setting van OLV ter Nood in Heiloo, met een divers gezelschap van politici, bestuurders, wetenschappers en geïnteresseerden.

Dit jaar stond in het teken van het 25-jarig jubileum van de ChristenUnie. Hoe krijgt de partij weer kleur op de wangen? En welke kleur is dat dan? Trineke Palm en Jan Jorrit Hasselaar brachten de vraagstukken van het groen van defensie en klimaat bij elkaar: hoe gaan we om met de onzekerheid van klimaatverandering en internationale veiligheid? Gaan toenemende defensiebudgetten en klimaatbeleid wel samen? Joëlle Gooijer sprak over het 'grijze goud' van ouderen in onze samenleving en hielp de deelnemers nadenken over de vraagstukken in de zorg. Met een toenemende zorgvraag en de wens voor een waardig leven en waardig levenseinde, hoe bieden we deze uitdagingen het hoofd en welke rol speelt het maatschappelijk middenveld hierin? Bosco Bangura legde uit welke obstakels verhinderen dat christenen uit de 'Global South' participeren in het Nederlandse publieke domein, zoals theologische overtuigingen en wantrouwen in politieke systemen of verhouding tot de staat. En wat er nodig is om een politiek thuis te zijn voor een veelkleurige achterban. Cees Zweistra sprak over de oneigenlijke tegenstellingen die worden gecreëerd door de dynamiek tussen 'woke' en 'anti-woke' en hoe die het publieke debat over de grote kwesties van deze tijd doet verzanden in een onvruchtbare loopgravenoorlog. In een ronde tafel gesprek werd het thema nationale identiteit uitgediept. En tijdens een filmavond werd doorgesproken over de betekenis van Bonhoeffer's leven en denken voor hedendaagse christelijke politiek.

Bij de Leeskamer werden twee boeken besproken:

- Komt een land bij de dokter van Michelle van Tongerloo.
  Met: Gert-Jan Freeke.
- Het Koninkrijk en de staat van Tom Wright en Michael F. Bird.
  Met: Roel Kuiper.

Communicatie & fondsenwerving

Donateurs

Het WI kan als wetenschappelijk bureau van een relatief kleine partij veel werk verzetten dankzij de bijzondere steun van een grote groep donateurs.

	2025	2024	2023	2022	2021
Donateurs per 1 jan.	3.440	3.562	3.714	3.917	3.877
Bij	35	110	52	29	230
Af	181	231	203	232	190
Donateurs per 31 dec.	3.294	3.441	3.563	3.714	3.917
BV-leden per 31 dec.	659	675	712	786	746
Totaal	**3.953**	**4.116**	**4.274**	**4.500**	**4.677**

Nieuwsbrief

Maandelijks verstuurt het WI een nieuwsbrief naar ruim 4500 donateurs, BV-leden en geïnteresseerden die zich hebben aangemeld voor het ontvangen van de nieuwsbrief. In 2025 werden er zeven reguliere nieuwsbrieven en twee mailings met een uitnodiging voor een bijeenkomst verstuurd.

Sociale media

Op sociale media ligt de focus van WI op LinkedIn, daarnaast zijn er kanalen op Facebook, Instagram en YouTube.

Volgers sociale media	2025	2024	2023	2022	2021
LinkedIn	1.584	1.313	1.052	780	640
Facebook	820	850	854	847	840
Twitter	-	-	1.974	1.950	1.900
Instagram	502	485	460	-	-
YouTube	123	121	121	120	110

Fondsenwerving

In de voortgaande samenwerking met de afdelingen communicatie en fondsenwerving van de ChristenUnie was het WI zichtbaar in het CU-magazine en de diverse online nieuwsbrieven.
In de december-uitgave van Groen is een wervingsactie meegenomen waarbij lezers werden opgeroepen een donateur aan te brengen. Als dank hiervoor ontvangen zij het boek ‘Tot hier’ van Kars Veling. Eveneens gekoppeld aan het boek ‘Tot hier’ bevatte de digitale nieuwsbrief in december een geefvraag.

Samenwerking

Het WI hecht bijzonder aan samenwerking met geledingen van de ChristenUnie: via vaste overlegmomenten en door in te spelen op vragen en kansen.

Landelijk Bestuur en Partijbureau

De directeur van het WI is vaste adviseur van het Landelijk Bestuur. Maandelijks vindt overleg plaats tussen de directeur van het WI en het partijbureau. Ook rondom de organisatie van opleidingen is er regelmatig contact. Het WI betrekt de verschillende partijnetwerken bij haar onderzoekstrajecten en bijeenkomsten en activiteiten. In het kader van het 25-jarig jubileum werd de samenwerking gezocht voor de publicatie Aanstekelijk en de organisatie van een gezamenlijke verdiepingsavond.

Bestuurders-vereniging ChristenUnie

De Bestuurdersvereniging van de ChristenUnie (BV) en het WI geven gezamenlijk het blad Groen uit. Maandelijks vindt overleg plaats tussen de directeur van het WI en de coördinator van de BV.

Tweede Kamer-fractie

Met regelmaat vindt overleg plaats met de Tweede Kamerfractie. De directeur van het WI bezoekt in de regel maandelijks een fractieoverleg.

Eerste Kamer

Voor het WI is de Eerste Kamerfractie een natuurlijke gesprekspartner, in het zoeken van reflectie op de politiek. De directeur van het WI bezoekt ieder half jaar een vergadering van de senaatsfractie. Op verzoek van de Eerste Kamer-fractie werkt het WI aan een bezinning op EU-uitbreiding.

PerspectieF ChristenUnie Jongeren

Regelmatig is er informeel contact tussen het WI, PerspectieF en de denktank van PerspectieF. PerspectieF levert een actieve inhoudelijke bijdrage aan het Fellowsprogramma.

Internationaal

In een tijd van globale verbondenheid is het internationale perspectief voor het WI van belang. Door het verlies van de ChristenUnie-zetel in het Europees Parlement is een institutioneel aanspreekpunt verdwenen. Met FICDD is samengewerkt bij een bijeenkomst met internationale partners van de ChristenUnie. Trineke sprak met Jos Douma en James Kennedy over een christelijk-perspectief op ontwikkelingen in de wereldpolitiek.

Externe contacten

Er is goed en regelmatig contact met de WI's. Dit werd de jaarlijkse gezamenlijke WI-studiedag georganiseerd door de ChristenUnie en de VVD. Carla Heutink (DNPP), Michael Mekel (ROB), Wouter van der Brug (UvA) en Eric Stokkink (Prodemos) belichtten vanuit hun eigen perspectieven de kansen en uitdagingen voor politieke partijen. Samen met enkele andere WI-directeuren nam Trineke het rapport Nederland

2040 van de VNG in ontvangst.

Het WI was aanwezig bij verschillende netwerkbijeenkomsten van Agenda voor het Hart (christelijke organisaties), Wetenschap en Maatschappij (universiteiten, hogescholen en kennisinstellingen), Stichting Christelijke Filosofie (christelijke wetenschappers). Namens het WI nam Wieke Ligtenberg deel aan een Stakeholder Commissie van het HipGametes consortium over de ethische vraagstukken ten aanzien van embryo-onderzoek.

Het WI trok samen met de TUU en Stichting Christelijke Filosofie op om de filosofische memoires van Kars Veling, Tot Hier, te publiceren. Aart Deddens was betrokken bij de redactie van het boek. Om het boek beschikbaar te maken voor alle BV-leden van de ChristenUnie is een financiële bijdrage geleverd door het Landelijk Bestuur, de Bestuurdersvereniging, crowdfunding door en onder oud-bestuurders van de ChristenUnie, en bijdragen vanuit een erfenis en het Willibrord Publicatiefonds.

FINANCIEEL JAARRAPPORT 2025
MR. G. GROEN VAN PRINSTERERSTICHTING AMERSFOORT

INHOUDSOPGAVE

Balans per 31 december 2025	3
Staat van baten en lasten 2025	4
Grondslagen voor de waardering	5
Toelichting balans per 31 december 2025	6
Toelichting staat van baten en lasten 2025	8
Begroting komend jaar	11
Handtekeningenpagina Curatorium	12

Balans per 31 december 2025

ACTIVA

	31-12-2025		31-12-2024	
	€	€	€	€
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		1.954		2.404
Vorderingen				
Debiteuren	85		-	
Rijkssubsidie	77.712		67.423	
Overige vorderingen	3.887		4.627	
		81.684		72.050
Liquide middelen		129.813		189.632
		213.451		264.086

PASSIVA

	31-12-2025		31-12-2024	
	€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN				
Algemene reserve	181.621		236.226	
		181.621		236.226
Overige schulden				
Rekeningcourant-verhoudingen	9.529		4.719	
Crediteuren	485		65	
Loonbelasting	5.745		6.552	
Reserve vakantiegeld- en dagen	12.943		10.753	
Reserve eindejaarsuitkering	1.403		1.285	
Overige schulden	1.725		4.482	
		31.830		27.856
		213.451		264.086

Staat van Baten en lasten 2025

	Expl. 2025	Begr. 2025	Expl. 2024		Expl. 2025	Begr. 2025	Expl. 2024
	€	€	€		€	€	€
BATEN				*LASTEN*			
Rijkssubsidie	309.198	311.566	325.763	Personeelskosten	361.559	330.000	277.437
Giften en donaties	146.204	145.000	143.912	Doorbelasting partijbureau (KVGR)	73.670	70.667	66.097
Bijdragen Bestuurdersvereniging	41.960	42.000	42.005	Studieblad Groen	50.437	65.000	63.028
Opbrengsten uit activiteiten	9.858	11.300	13.533	Projecten	45.345	47.000	24.020
Rente	3.743	3.634	4.516	Studiekosten	7.265	7.750	7.036
				Fellowskosten	4.092	7.971	3.335
				Summerschool	3.750	-	3.950
				Donateursactie	450	5.000	-
				Accountantskosten	7.146	7.112	6.872
				Afschrijvingskosten	5.309	4.300	3.384
				Overige kosten	6.545	6.700	6.304
	510.963	**513.500**	**529.729**		**565.568**	**551.500**	**461.463**
				Resultaat / Mutatie Alg. reserve	54.605-	38.000-	68.266
Totaal Generaal							
	510.963	**513.500**	**529.729**		**510.963**	**513.500**	**529.729**

TOELICHTING ALGEMEEN

Tenaamstelling: Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie, de 'Mr. G. Groen van Prinstererstichting', KvK 32084387. Het WI is gevestigd op de Piet Mondriaanlaan 48 3812 GV te Amersfoort. Rechtsvorm: Stichting. Website: https://wi.christenunie.nl/

Doelstelling : Het tot verdere ontwikkeling brengen van het christelijk denken over staat en samenleving, met inachtneming van hetgeen daarover in de traditie van het gereformeerd protestantisme naar voren is gebracht.

Vergelijkende cijfers voorgaand boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar. De vergelijkende cijfers van het voorgaande jaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 kleine-organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro's.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING

Algemeen

Voorzover niet anders is vermeld zijn de activa, de voorzieningen en de schulden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

Materiële en Immateriële vaste activa

Vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. En indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden op lineaire basis berekend aan de hand van de geschatte economische levensduur van de activa.

Voorraden boeken

De voorraden worden gewaardeerd op inkoopprijs. Voor incourante voorraden is een bedrag gecorrigeerd op de voorraden.

Vorderingen

Handelsdebiteuren worden gewaardeerd op basis van nominale waarde minus een voorziening voor oninbaarheid. Deze voorziening wordt individueel bepaald.

De vorderingen wegens contributies, abonnementen en donaties zijn gesteld op de te ontvangen gelden van leden, abonnees en donateurs, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid. Deze voorziening is individueel bepaald.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Winsten worden verantwoord als ze zijn gerealiseerd, verliezen als ze voorzienbaar zijn.

Baten

De baten betreffen de over het boekjaar toegekende subsidie en gefactureerde contributie opbrengsten. Opbrengsten wegens giften worden in aanmerking genomen in het jaar waarin ze ontvangen zijn. Alle andere baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2025

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Voorraden		
Boeken en publicaties	1.954	2.404
	1.954	2.404

Subsidie
De nog te ontvangen subsidie over 2025 is als vordering opgenomen op de balans.

Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde kosten	29	111
Rekeningcourant ChristenUnie	115	-
Rente Rabobank	3.743	4.516
	3.887	4.627
Liquide middelen		
Rabobank rekening-courant	4.813	4.632
Rabobank spaarrekening	125.000	185.000
	129.813	189.632
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	236.226	167.964
Resultaat (overschot/tekort)	54.605-	68.262
Saldo per 31 december	181.621	236.226

Toelichting op Algemene Reserve
De algemene reserve is gevormd als weerstandsvermogen voor de organisatie om eventuele negatieve resultaten of langdurig ziekteverlof op te kunnen vangen. De gewenste omvang van de algemene reserve is € 125.000.

Overige kortlopende schulden		
Rekeningcourant ChristenUnie	6.527	-
Reconc. vanuit Cred.admin. ChristenUnie factuur	3.002	4.719
	9.529	4.719
Bank- en reiskosten	1.725	4.482

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

De stichting heeft een overeenkomst gesloten met de ChristenUnie tot verrekening van voor gemene rekening gemaakte kosten (KVGR) alsmede een Koepelovereenkomst. De stichting heeft zich verplicht tot het betalen van € 73.670 in 2025. Voor 2026 is een bedrag van € 71.854 begroot. In deze overeenkomst is mede begrepen de contributie-inning en de volledige financiële en ledenadministratie. Eveneens wordt een evenredig deel van de huur-, huisvestings-, en bureaukosten doorbelast.

Het WI draagt conform de KVGR regeling procentueel bij aan de investeringen van de ChristenUnie. De ChristenUnie rekent van haar afschrijvingskosten het procentueel afgesproken percentage door aan het WI.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2025

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
BATEN		
Giften en donaties		
Donateursbijdrage boekjaar	138.640	143.568
Giften	7.564	344
	146.204	143.912

Subsidie ministerie BZK

Jaarlijks ontvangt de stichting subsidie op basis van de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP). De subsidie wordt toegekend in de vorm van (a) een bedrag per zetel in de Tweede Kamer, (b) een basisbedrag. In januari van het jaar wordt een voorschot van 80% van het maxima aan te vragen bedrag uitgekeerd en in november/december van het volgend jaar volgt de afrekening. De subsdie wordt toegekend aan wetenschappelijk instituten die door een politieke partij zijn aangewezen. De vereniging ChristenUnie heeft de Mr. G. Groen van Prinstererstichting aangewezen als haar Wetenschappelijk Instituut en neveninstelling voor de WFPP.

Rijkssubsidie		
Ontvangen subsidie	232.686	253.059
Ontvangen subsidie voorgaande jaren	1.200-	5.281
Nog te ontvangen subsidie boekjaar	77.712	67.423
	309.198	325.763
Bijdragen Bestuurdersvereniging		
Ledenbijdrage bestuurders	21.960	22.005
Bijdrage studieblad Groen	20.000	20.000
	41.960	42.005
Opbrengsten uit activiteiten		
Fellows bijdragen	4.100	4.800
Summerschool deelnemers	6.000	4.090
Verkopen boeken en losse nummers Groen	983	768
Abonnementen Groen	350	350
Eerste Kamer project-onderzoek uitbreiding EU	-	3.000
Overige oa. WI studiedag oktober 2025	1.575-	525
	9.858	13.533
LASTEN		
Personeelskosten		
Lonen en salarissen	263.656	227.199
Vakantiegeld/vakantiedagen	19.620	9.078
Sociale lasten	43.495	38.139
Kosten werkgever ouderschapsverlof	-	751
Pensioenlasten	14.993	10.907
Kosten vrije ruimte	647	1.337
Reiskosten	7.968	7.731
Onkostenvergoeding	3.391	3.477
WIA verzekering	3.315	2.704
Jubilea en geschenken	1.186	389
Vrijwilligers	2.334	2.372
Doorbelaste kosten medewerkers	-	13.742-
Heidagen	614	478
Overige pers.kn / vrijval reserv. Langdurige zieken	340	13.383-
	361.559	277.437
Het gemiddeld aantal medewerkers (FTE) over het boekjaar: Exclusief stagiair(es).	3,4	3,1

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2025

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Studieblad Groen		
Drukkosten	27.324	33.193
Portokosten	11.815	13.684
Opmaak en overige kosten	11.298	16.151
	50.437	63.028
Projecten		
Kosten congres	147	60
Project WP zorg	9.108	10.813
Project veiligheid	11.340	2.535
Welvaartsverdeling	-	82
Debatten GROEN	-	539
Project 25 jaar Christelijk Sociaal	1.508	-
WI-Essays	514	-
Christen en Politiek	12.017	-
Groen van Prinstererlezing	9.745	6.522
Debatevents	185	-
Deugdelijke overheid	-	720
Economie	50	-
Podcast	731	2.749
	45.345	24.020
Studiekosten		
Studiekosten	4.975	5.532
Kosten externe bijeenkomsten	722	25
Aanschaf boeken	365	293
Abonnementen	1.203	1.186
	7.265	7.036
Overige kosten		
Drukwerk	436	72
Bankkosten	2.838	2.015
Kantinekosten	166	26
Overige adviseurs	512	-
Kosten curatorium	1.056	946
Advertentiekn. CU Magazine en huisstijl	-	2.057
Overige promotiekosten	1.437	1.000
Giften & sponsoring	100	100
Overige kantoorkosten	-	88
	6.545	6.304

Begroting Mr. G. Groen van Prinstererstichting 2026 in €.

	Begr. 2026 €		Begr. 2026 €
BATEN		*LASTEN*	
Rijkssubsidie	322.828	Personeelskosten	309.832
Giften en donaties	145.000	Dienstverlening Partijbureau	71.854
Bijdragen Bestuurdersvereniging	42.000	Kosten studieblad Groen	65.000
Opbrengsten uit activiteiten	5.672	Projecten	31.500
Rente	4.200	Kantoorkosten	8.500
Abonnementen	300	Fellows- en Summerschoolkosten	8.000
		Accountantskosten	8.000
		Studiekosten	5.000
		Afschrijvingskosten	4.914
		Kosten donaties	2.300
		Advertentie- en promotiekosten	2.000
		Kosten curatorium	1.100
	520.000		**518.000**
Begroot resultaat (overschot)	2.000-		
Totaal Generaal	**518.000**		**518.000**

Vastgesteld door het Curatorium mei 2026, te Amersfoort

W.M. de Jong Msc (voorzitter)

Dr. M. Treurniet (penningmeester)

Dr. S.J.M. Sierksma-Agteres (vice voorzitter)

Mevr. H.B. Hart - Sweet

Mevr. M.J.C. Oosterhuis - Blok

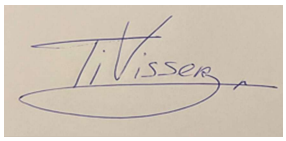

Dhr. T. Visser

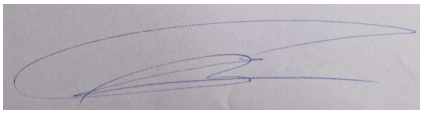

Dhr. C. van den Broeke

Dhr. M.K.A. Grauss

Gevolmachtigde: Mevr. T.P. Palm

Adviseurs curatorium:

Dhr. P.A. Grinwis, namens de Tweede Kamerfractie

Mevr. S.J.W. Hoepel, namens PerspectieF

Dhr. F.W. J. Holterhues, namens de Eerste Kamerfractie

Dhr. M.C.A. Klein, namens de Bestuurdersvereniging

VAN REE ACCOUNTANTS

Maarsbergseweg 20
3956 KW Leersum
Postbus 1
3956 ZR Leersum

T (0343) 41 59 40
leersum@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 09068872

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie,
'Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting'

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2025 van het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie, 'Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting' te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie, 'Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting' op 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJk-Richtlijn C1 voor Kleine organisaties-zonder-winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de winst- en verliesrekening over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie, 'Mr. G. Groen van Prinsterer Stichting' zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-2opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Van Ree Accountants is een handelsnaam van Van Ree Accountants en Belastingadviseurs BV.
Op al onze diensten zijn de SRA-Algemene voorwaarden van toepassing die gedeponeerd zijn onder nummer 40481496 bij de Kamer van Koophandel te Utrecht.
Op verzoek worden deze kosteloos toegezonden.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie
Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJk-Richtlijn C1 Richtlijn voor Kleine organisaties-zonder-winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJk-Richtlijn C1 Richtlijn voor Kleine organisaties-zonder-winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leersum, 28 april 2026
Van Ree Accountants

Digitaal ondertekend met Hix door
J.C. Hille MSc RA
op 02-06-2026 16:17
vanaf IP x.x.x.224

J.C. Hille MSc RA